

помітною стає тенденція, що у публічних акціонерних товариствах з кожним роком відбувається зменшення частки чистих активів у загальній вартості активів. Це свідчить про зниження фінансової стійкості підприємств даної організаційно-правової форми власності. Відносно товариств з обмеженою відповідальністю, то питома вага чистих активів у загальній вартості активів до 2013 року мала тенденцію до збільшення.

На основі проведеного наукового дослідження доцільно зазначити, що з метою підвищення конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості, платоспроможності, прибутковості підприємства та захисту інтересів власників капіталу, суб'єкти господарювання повинні в обов'язковому порядку приділяти належну увагу розміру чистих активів.

Література: 1. Жук В. М. Проблемні питання збереження інвестицій власників та кредиторів сільськогосподарських підприємств (правовий, бухгалтерський та податковий аспекти) / В. М. Жук // Облік і фінанси АПК. – 2006. – № 4. – С. 86-92. 2. Методичні рекомендації щодо визначення вартості чистих активів акціонерних товариств [Електронний ресурс]: рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку 17.11.2004 № 485. – Режим доступу: http://www.ts.lica.com.ua/b_text.php?type=3&id=225425&base=1. – Назва з екрану. 3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти: подання IASB» [Електронний ресурс]: стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_029. – Назва з екрану.

РОЛЬ ОРЕНДНИХ ВІДНОСИН У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Руденко С.В., асистент, Харківський національний технічний
університет сільськогосподарства імені Петра Василенка*

Орендні відносини в економіці відіграють важливу роль та дають змогу забезпечити один із напрямків реалізації відносин власності через інструментарій отримання прав користування. Варто відмітити, що у нашій державі, в силу законодавчих

обмежень, для аграрних підприємств оренда є єдиним варіантом отримання ключового та безальтернативного ресурсу аграрного виробництва – землі сільськогосподарського призначення.

Розглядаючи виробничий потенціал, ми дотримуємося позиції, що цей вид потенціалу аграрних підприємств включає в себе ресурсний потенціал, як сукупність наявних у розпорядженні суб'єкта господарювання ресурсів, а також засоби об'єднання цих ресурсів, тобто механізми мобілізації ресурсного потенціалу. Таким чином, виробничий потенціал є більш розгорнутою за ресурсний потенціал характеристикою сукупних можливостей підприємства.

Орендні відносини в аграрному секторі слід розглядати не тільки як засіб формування складових ресурсного потенціалу, таких як земля, необоротні матеріальні ресурси, інформаційні технології та, навіть, трудові ресурси, але і як вагомий інструмент впливу на виробничий потенціал аграрних підприємств, на ту його частину, яка забезпечує мобілізацію ресурсів та реалізацію їх потенційних можливостей.

Нами виділено напрями впливу орендних відносин у сільському господарстві на виробничий потенціал аграрних підприємств:

- оренда є одним з засобів організації виробництва, зокрема забезпечення його концентрації;
- орендні відносини можуть бути базою для запровадження прогресивних методів господарювання на підприємстві;
- оренда дає змогу варіювати кількісним та якісним складом ресурсів аграрного підприємства, що є одним з шляхів забезпечення їх технологічної збалансованості;
- оренда – інструмент гармонізації економічних інтересів власників аграрного підприємства та власників земельних угідь;
- оренда є засобом оптимізації розмірів капітальних інвестицій в активну частину основних засобів та інструментом прискорення їх оновлення;
- оренда дає можливість ефективного використання незадіяних у виробництві ресурсів;
- принцип платності, який закладено в основу оренди, є

способом активізації більш ефективного використання ресурсів підприємств;

Окремо важливо відмітити, що орендні відносини є фактором формування інвестиційного та фінансового потенціалу аграрних підприємств. Право оренди є нематеріальним активом, який з розвитком економіки в нашій країні набуває все більшої цінності та може стати ресурсом, що забезпечує інвестиційну привабливість та можливість кредитування під його заставу. Варто відмітити, що використання права оренди як інструменту формування інвестиційного та фінансового потенціалу можливе, в першу чергу, після удосконалення законодавства. Названі види потенціалу аграрних підприємств перебувають в безпосередньому синергічному зв'язку з виробничим потенціалом.

Отже, орендні відносини є важливим фактором впливу на виробничий потенціал аграрних підприємств. Здійснена оцінка цього впливу показує, що оренда є об'єктивним чинником формування і розвитку виробничого потенціалу, а не тільки існує в зв'язку з імперативним характером орендних земельних відносин в Україні, який зумовлений дією мораторію на продаж земель сільськогосподарського призначення. Вважаємо, що поставлене завдання є перспективним для подальших досліджень.

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

*Орехова А.І., к.е.н., доцент,
Сумський національний аграрний університет*

В сучасних умовах господарювання управлінський облік має забезпечувати управління господарством системою облікової інформації про кількісні і якісні показники сільськогосподарської продукції, показувати рівень і величини витрат, місця зберігання, торгіві витрати, перспективні шляхи реалізації продукції. Ефективність управлінського обліку залежить від вибору методики його ведення, а саме, підходів до оцінки активів, способів обробки фінансової інформації, способів калькуляції витрат і т.д.